

ČTVRTSTOLETÍ MEZINÁRODNÍ STUDENTSKÉ VĚDECKÉ KONFERENCE SLAVICA IUVENUM / THE QUARTER CENTURY OF THE INTERNATIONAL STUDENT SCIENTIFIC CONFERENCE SLAVICA IUVENUM

V posledních březnových dnech r. 2024 se na půdě katedry slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity uskutečnil již 25. ročník mezinárodní studentské vědecké konference *Slavica iuvenum*. Série konferencí mladých slavistů se koná každoročně v tomto období, a to na počest narození významného teologického myslitele, filozofa, humanisty a zakladatele moderní pedagogiky Jana Ámose Komenského.

Půlkulaté výročí dnes již renomované konference mladých slavistů vybízí k malému ohlednutí a připomenutí několika hlavních momentů z historie konání jednotlivých ročníků. První ročník se uskutečnil v r. 1998, kdy pod názvem *Rossica iuvenum* proběhla studentská vědecká konference mladých rusistů, které se zúčastnilo celkem 9 vystupujících. V tomtéž roce byl vydán první sborník s názvem *Rusistika '98. Nastupující vědecká generace*, který publikoval první vědecké práce mladých lingvistů a literárních vědců. Pod hlavičkou *Rossica iuvenum* se konference konaly pravidelně až do r. 2005 (výjimkou byly roky 1999 a 2000, kdy se konference nekonaly), celkově bylo pod tímto názvem vydáno šest sborníků. V r. 2006 se k původně samostatné rusistické studentské konferenci připojila polonistická sekce katedry slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity a konference začala být organizována s názvem *Slavica iuvenum*, pod kterým je realizována dodnes. Konference se konaly již pravidelně s roční periodicitou, taktéž pravidelně byl vydáván sborník *Slavica iuvenum*, na kterém se redakčně podíleli členové katedry slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Od r. 2015 se organizátory konference a rovněž i hlavními redaktory jednotlivých sborníků stali PhDr. Simona Mizerová, Ph.D., a Mgr. Lukáš Plesník, Ph.D., kteří se organizaci jednotlivých ročníků a editorské práci následných publikačních výstupů věnují i dnes. Za jejich působení se série konferencí *Slavica iuvenum* značně proměnila, od r. 2020 vycházejí jednotlivé publikace v tištěné i elektronické verzi, jsou opatřeny identifikátorem digitálního objektu DOI, a to v podobě vědeckého článku na webu konference <https://ff.osu.cz/slavicaiuvenum/>. Od r. 2023 je finálním publikačním výstupem kolektivní monografie, která v jednotlivých tematických blocích představuje badatelské výstupy mladých slavistů z řady evropských zemí (mj. České republiky, Slovenska, Polska, Ruska aj.), díky čemuž má současná podoba konferencí *Slavica iuvenum* značný mezinárodní charakter.

Letošní 25. ročník se uskutečnil ve dnech 26. a 27. března 2024, v návaznosti na předchozí ročníky byl realizován v online podobě. Obou dnů jednání konference se zúčastnilo celkem 52 vystupujících, kteří přednesli své příspěvky ve třech již tradičních tematických sekcích, tj. lingvistické, literárněvědné a translatologické. Během prvního dne konference si mohli posluchači vyslechnout příspěvky v rámci sekcí Lingvistika I, Literární věda I a Translatologie, druhý den konference byla na programu jednání v sekcích Lingvistika II a III a Literární věda II.

Konference byla zahájena vedoucím katedry slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity PhDr. Jiřím Murycem, Ph.D., který přivítal všechny účastníky, krátce připomněl poslání uvedené konference a její význam pro slavistické pracoviště Filozofické fakulty Ostravské univerzity a popřál všem vystupujícím úspěch při prezentaci příspěvků. Během zahájení konference pozdravili všechny účastníky také oba hlavní organizátoři, PhDr. Simona Mizerová, Ph.D., a Mgr. Lukáš Plesník, Ph.D., kteří představili program konference a několik poznámek k vlastní organizaci jednotlivých sekcí.

Jednání konference bylo zahájeno sekcí Lingvistika I, v níž vystoupilo celkem 10 přednášejících. Sekci zahájil příspěvek **Agnieszky Jedziniak** (UŚ Katowice), která se zaměřila na analýzu tvarů hodnocení a estetiky prostřednictvím lexikální jednotky *piękno* v současném diskurzu, následně **Dominika Poroszewska** (UJD Częstochowa) hovořila o jazykové kreativité v podcastu Joanny Okuniewské. **Alena Danyiová** (MU Brno) zkoumala vlastní jména v běloruských lidových pohádkách, **Elizaveta Vasilieva** se zabývala neologizmy v současné ruštině týkající se názvů jídel a **Anna Vasilieva** představila lexikum turkického původu v ruských příslovích a pořekadlech. **Ksenia Goncharova** se zaměřila na biblické postavy v srbštině a kašubštině, kdežto **Elžbieta Fludra** (UAM Poznań) zkoumala ruskojazyčné eufemismy a jejich polské ekvivalenty spojené se smrtí. **Paulina Stawarz** (PU Prešov) poukázala na roli kulturního kontextu při práci s neologizmy během výuky polštiny jako cizího jazyka, **Aneta Müller** (UAM Poznań) představila analýzu výrazů *gorzelnik* a *piwovar* optikou historické polštiny a **Gabriela Halienová** (UK Bratislava) přednesla příspěvek na velmi aktuální téma týkající se otázek autenticity a žánru politické kampaně. Všechna vystoupení byla velmi inspirativní a poskytla zajímavé pohledy na různé aspekty jazyka a jeho vývoje.

Sekce Literární věda I uvedla rovněž 10 vystupujících, kteří představili různá témata týkající se literární tvorby a kritiky. **Kryštof Peršín** (MU Brno) se zaměřil na syntézu sakrálního a profánního v tvorbě Herty Wićazec, **Barbora Zelenková** (UPCE Pardubice) zkoumala hornickou literaturu jako subžánr sociálního románu. **Dagmar Haladová** (MU Brno) hovořila o současné polské dramatické tvorbě reagující na aktuální společenskou situaci, **Laura Hořanová** (UPJŠ Košice) se zabývala rozhlasovou adaptací novely Karola Horáka *Medzivojnový muž*. **Maria Żukowska** (UwB Białystok) si vybrala téma literatury a moci na příkladu života a tvorby spisovatele Viktora Solomoviče Serbského, zatímco **Alina Strashkevich** (UW Warszawa) zkoumala novátorství skupiny mladých literátorů *Тутэйшыя* v kontextu běloruské literatury období perestrojky. **Anastasiia Arefeva** (MU Brno) se zaměřila na postapokalyptický žánr v ruské literatuře, **Martin Makara** (PU Prešov) na funkcionální orientaci české a slovenské literární kritiky v 70. a 80. letech 20. století. **Lukáš Švajlenin** (KU Ružomberok) se věnoval literárně-kritickému zkoumání poezie Miroslava Válka a **Ludmila Horká** (SAV Bratislava) se zabývala emocionální komunikací v krátké próze Mila Urbana.

Sekce Translatologie byla závěrečným blokem prvního jednacího dne. V této sekci vystoupilo celkem 9 referujících, kteří se zabývali různými otázkami překladu, a to jak v rámci beletrie, tak i audiovizuálních adaptací. **Tereza Poledníková** (MU Brno) se zaměřila na lokalizaci videoher a položila otázku, zda lze tuto problematiku chápat jako audiovizuální překlad. **Maria Lukosek** (UŚ Katowice) představila problematiku týkající se překladu adresních tvarů v adaptacích o Sherlocku Holmesovi, **Małgorzata Kmiecik** (UAM Poznań) analyzovala ve svém vystoupení poznámky v překladu románu Jaroslava Haška *Osudy dobrého Švejka za světové války* překladatele

Antoniiho Kroha. **Mariia Shapirko** (UK Praha) zkoumala praktický přístup k překladu reálií v dílech o Harrym Potterovi a **Wiktorii Pagiela** (IV LO Gdańsk) vystoupila s tématem uměleckého překladu na základě hudebního díla *Александр Невский* Sergeje Prokofjeva. **Tereza Bojanovská** (MU Brno) se zabývala problematikou překladu českých demonstrativ do ukrajinštiny a ruštiny, **Maria Gayvoronskaya** (UK Praha) analyzovala překladatelské transformace v titulcích k filmu *Pelišky*, **Gabriela Koczur** (UŚ Katowice) se zaměřila na tvorbu Stanislava Moniuszka v kontextu intersémiotického překladu a **Antonina Dubiel** (UAM Poznań) zkoumala problematiku překladu autorské metafory na příkladu ruského překladu básně Zbigniewa Herberta *Mona Lisa*.

Druhý den konference byl zahájen sekci Lingvistika II, během níž bylo představeno 7 příspěvků na různá jazykovědná témata. **Kinga Stanaszek** (UW Warszawa) se zaměřila na jazyk současné české politiky prostřednictvím projevů Miloše Zemana, **Hanna Zieleniewska** (UAM Poznań) věnovala ve svém vystoupení pozornost jazykovému obrazu balkánských migrantů v makedonském publicistickém diskurzu na pozadí německých médií. **Szymon Grzybowski** (UW Warszawa) se věnoval glotodidaktickým důsledkům válečného traumatu na příkladu ukrajinských uprchlíků, kteří si osvojují polštinu, **Vasyl Luzhanytsia** (SAV Bratislava) představil lingvokulturní analýzu obrazu hadů ve slovanské kultuře. **Monika Stencláková** (OU Ostrava) se věnovala pojetí frazeologické disciplíny v současné ruštině a slovenštině, **Petr Drapa** (OU Ostrava) představil problematiku dvoujazyčného pojmenování na českých železnicích v oblasti tzv. Záolží, tj. východního dílu české části Těšínska, a **Kateřina Hrazdilová** (OU Ostrava) představila teoretický úvod k problematice neohebných slovních druhů v koncepcích českých a ruských lingvistů.

Na první sekci druhého dne navázala svým obsahem sekce Lingvistika III, která představila příspěvky 6 vystupujících. **Valeriia Lukashova** (UK Praha) se zaměřila na specifika výuky ruštiny jako cizího jazyka na českých univerzitách, **Nikita Romikov** se zabýval konvergenčními mechanismy v periferní frazeologii, zatímco **Daria Shkandina** zkoumala různá pojmenování výrazu *ymka* z etnolingvistického hlediska. **Jana Miloserdova** přednesla příspěvek o obrazu země ve dřívějších slovanských dobách a **Daria Anisimova** se ve svém vystoupení zaměřila na významy a konotace zlaté barvy v jazyce a lidové kultuře. **Pavol Vozár** (PU Prešov) přednesl příspěvek o nejednoznačnostech ve významech dvoubarevných názvů v současné ruštině.

Závěrečnou sekci druhého dne i celé konference byl tematický blok Literární věda II, v němž vystoupilo se svými příspěvky 10 přednášejících. **Matej Barč** (UPJŠ Košice) zkoumal podoby ženského subjektu v básnické sbírce Em Erika Jakuba Grocha, **Daniel Halaj** (PU Prešov) se zaměřil na vztahy mužů z rodu Karamazovců se ženami, **Maja Žychlińska** (UAM Poznań) porovnávala knihy pro děti *Niedoparki* Pavla Šruta a *Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)* Justyny Bednarek. **Pola Pacholczyk** (UG Gdańsk) zkoumala upírské motivy v díle Władysława Reymonta, **Alicja Krawiec** (OU Ostrava) se zabývala kultem Adama Mickiewicze ve školském prostředí na základě vybraných románů. **Evgeniia Demina** (OU Ostrava) zkoumala existenciální otázky v románě Vladimíra Nabokova *Приглашение на казнь*, **Sofia Fedorenko** (OU Ostrava) představila ve svém příspěvku motivy vesnice, sociálních prostředí a zranitelnosti duše ve dvou modernistických dílech ukrajinského spisovatele Mychajla Kocjubynského. **Martyna Bąk-Ziółkowska** (UAM Poznań) se zaměřila na problematiku literární povahy stanov chorvatských zemí, **Joanna Rubach** (UAM Poznań) na překladatele děl Milana Kundery do polštiny a **Joanna Brodniewicz** (UAM Poznań) na vliv Jana Pavla II. na české disidenty.

Závěrem lze konstatovat, že mezinárodní studentská vědecká konference *Slavica iuvenum* se stala díky své již pětadvacetileté tradici nedílnou součástí vědeckého portfolia katedry slavistiky Filozofické fakulty Ostravské univerzity. Od samotných počátků, které jsou datovány r. 1998, se podařilo postupně rozšířit původní rámec, díky čemuž má dnešní podoba konference značný mezinárodní přesah. Formát i obsah jednotlivých konferencí se pravidelně inovují a přizpůsobují se tak aktuálním trendům ve vědecké oblasti, čehož je letošní 25. ročník přímým důkazem. Důležitou součástí konference zůstává i její publikační výstup, který od r. 2023 přináší kolektivní monografie, jež reflektují široké spektrum badatelských témat a představují výstupy mladých slavistů z různých zemí. Věříme, že tradice konference *Slavica iuvenum* bude nadále pokračovat a přinášet nové inspirativní pohledy a poznatky do oblasti slavistického výzkumu.

Lukáš Plesník